

NATURA 2000 IN POLAND - HOW CAN WE MAKE IT WORK FOR PEOPLE AND THE ECONOMY?

Natura 2000 w Polsce

PRZEGLĄD

Obecnie sieć Natura 2000 w Polsce obejmuje prawie 20% powierzchni kraju. Składa się z 849 terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (SCI) czyli obszarów siedliskowych i 145 obszarów specjalnej ochrony (SPA) obszarów ptasich. Polska należy do znacznej większości do kontynentalnego regionu biogeograficznego, a w południowej części do regionu alpejskiego.

Społeczno-ekonomiczne korzyści

Społeczno-ekonomiczne korzyści sieci Natura 2000 przejawiają się przez wzrost ruchu turystycznego, rozwój społeczności lokalnych, tworzenie nowych, zielonych miejsc pracy, oczyszczanie wody, rekreację, korzyści dla produkcji żywności i spowolnienie zmian klimatu itp.

Folwark Łękuk zlokalizowany na obszarze Natura 2000 Ostoja Borecka (PLH280016) przekształcił rozpadające się pozostałości Państwowego Gospodarstwa Rolnego Łękuk w atrakcyjne centrum turystyki, będące największym pracodawcą w tym obszarze, utworzyło 16 nowych miejsc pracy, głównie dla osób mieszkających w najbliższej okolicy, a także wspiera gospodarkę lokalną poprzez zakup produktów od regionalnych producentów. Ze względu na swoją lokalizację, turystyka przyrodnicza i ochrona

GENERAL INFORMATION

Currently in Poland, Natura 2000 network covers almost 20% of the land area of the country. It consists of 849 Sites of Community Importance (SCIs) and 145 Special Protection Areas (SPAs). In great majority, Poland belongs to the Continental biogeographical region, while its southern part belongs to the Alpine.

SOCIO-ECONOMIC BENEFITS

The socio-economic benefits of Natura 2000 are clearly seen in the raise of tourism, development of local communities, creation of jobs, water purification, recreation, in the benefits of food production and climate change mitigation.

For illustration, Folwark Łękuk, a private company, located in Natura 2000 sites (The Borecka Refuge (PLH280016) has transformed the decaying remains of a State Agricultural Farm (PGR) Łękuk into an attractive tourist centre, being the biggest employer in this area. 16 new jobs were created, mostly for people from the nearest neighbourhoods. The company also supports the local economy by buying products from regional manufacturers. Due to its location, nature tourism and environmental protection play important roles. Folwark Łękuk educates tourists in this field and, in cooperation with local naturalists, presents the beauty and richness of nature in a responsible way.

środowiska odgrywają tam ważną rolę. Folwark Łękuk edukuje turystów w tej dziedzinie, a we współpracy z lokalnymi mieszkańcami zainteresowanymi przyrodą prezentuje piękno i bogactwo natury w odpowiedzialny sposób.

STUDIUM PRZYPADKU

Dobry przykład zarządzania

W Gorczańskim Parku Narodowym oraz obszarach Natura 2000 zastosowano ochronę bierną na prawie 5 000 hektarach z 7 030 hektarów obszaru Parku Narodowego. 3 600 ha są formalnie wyznaczone jako "ściśle chronione jako ciągła strefa centralna". Kolejne 1 000 ha podlega zarządzaniu ochroną biernej bez formalnego statusu obszaru ochrony ścisłej. Decyzje o takim sposobie zarządzania przyczyniły się do stworzenia w Karpatach ważnego obszaru dzikiej przyrody dla lasów górskich, z korzyścią dla bioróżnorodności. Dziękiół trójpalczasty (*Picoides tridactylus*), Głuszec zwyczajny (*Tetrao urogalus*), Sóweczka zwyczajna (*Glaucidium passerinum*), Orzeł Przedni (*Aquila chrysaetos*), Ryś (*Lynx lynx*) i Niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*) znajdują doskonałe siedlisko w martwych, częściowo martwych i regenerujących lasach świerkowych.

Zły przykład finansowania

Projekty zarządzania gospodarką wodną były finansowane przez UE za pośrednictwem Polskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działania te obejmowały odwadnianie, budowę wodociągów, kanalizację i regulację rzek. Ze względu na nieprawidłową transpozycję wymogów Oceny Oddziaływania na Środowisko do polskiego prawa, około 30% tych projektów uniknęło OOS, a nawet screeningu środowiskowego. W rezultacie w niektórych przypadkach działania finansowane przez UE były destrukcyjne dla stanu ekologicznego wód i dla ekosystemów zależnych od wody.

CASE STUDIES

Good management

In Gorce National Park and SPA and SCI site, non-intervention management approach is applied to almost 5,000 hectares of 7,030 hectares of the NP. 3,600 ha are formally designated as "strictly protected as continuous core zone". Another 1,000 ha are under non-intervention management without formal "strict protection" status. These management decisions have helped create an important wilderness area for mountain forests in the Polish Carpathians. This non-intervention strategy greatly benefits biodiversity: the Three-toed Woodpecker (*Picoides tridactylus*), the Capercaillie (*Tetrao urogalus*), the Pigmy Owl (*Glaucidium passerinum*), the Golden Eagle (*Aquila chrysaetos*), the Lynx (*Lynx lynx*) and the Brown Bear (*Ursus arctos*) find perfect biotopes in the dead, partially-dead and regenerating spruce forests.

Bad financing

Water management projects were financed by the EU through Polish Rural Development Plan. Activities included drainage, building dykes, river canalisation and regulation. Due to the incorrect transposition of EIA requirements to the Polish law, around 30% of these projects were authorized without environmental impact assessments and even environmental screening. As a result, in some cases, EU-funded operations were destructive for water bodies' ecological status and for water-dependent ecosystems.

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

Sugerujemy rządowi Polski na skupieniu się na poniższych działaniach z **Planu działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki**:

DZIAŁANIE 2: Stworzenie mechanizmu wsparcia, aby pomóc organom państw członkowskich w rozwiązywaniu najważniejszych kwestii przy stosowaniu wymogów w zakresie zezwoleń oraz dyrektyw ptasiej i siedliskowej na obszarach Natura 2000 oraz przepisów dotyczących ochrony gatunków

DZIAŁANIE 3: Podnoszenie poziomu wiedzy, w tym poprzez lepsze i skuteczniejsze monitorowanie, oraz zapewnienie publicznego dostępu online do danych koniecznych do wdrożenia dyrektyw (np. obrazowanie satelitarne z programu Copernicus)

DZIAŁANIE 4: Ukończenie budowy sieci Natura 2000, w szczególności wypełnienie luk w zakresie ochrony środowiska morskiego, i wprowadzenie niezbędnych środków ochrony w odniesieniu do wszystkich obszarów

DZIAŁANIE 8: Zwiększanie inwestycji w sferę przyrodniczą:

a) pomoc państwom członkowskim w udoskonalaniu ich wieloletniego planowania finansowego w odniesieniu do sieci Natura 2000 poprzez aktualizację ich priorytetowych ram działań.

b) propozycja zwiększenia o 10% budżetu programu LIFE z przeznaczeniem na projekty wspierające ochronę przyrody i różnorodność biologiczną, przy jednoczesnym utrzymaniu niezmięnionej ogólnej puli środków budżetowych programu LIFE.

c) pobudzanie prywatnych inwestycji w projekty przyrodnicze.

WHAT CAN YOU DO?

In order to make sure that the full potential of benefits that Natura 2000 is achieved, we suggest to the governments of Poland to pay close attention to the following actions **from the Action Plan for nature, people and the economy**:

ACTION 2: Establish a support mechanism to help Member State authorities address key challenges in applying the permitting requirements of the Birds and Habitats Directives for Natura 2000 and species protection rules

ACTION 3: Improve knowledge, including through enhanced and more efficient monitoring, and ensure public online access to data necessary for implementing the Directives (e.g. satellite imagery from the Copernicus programme)

ACTION 4: Complete the Natura 2000 network, especially filling gaps for the marine environment, and put in place the necessary conservation measures for all sites

ACTION 8: Strengthen investments in nature

(a) Help Member States to improve their multiannual financial planning for Natura 2000 through the update of their Prioritised Action Frameworks (PAFs),

(b) Propose a 10% increase in the LIFE budget dedicated to projects supporting the conservation of nature and biodiversity, while keeping the overall budgetary envelope of the LIFE programme unchanged

(c) Stimulate private sector investment in nature projects

-Update the PAF format in agreement with Member States to ensure a more harmonised

DZIAŁANIE 9: Wspieranie synergii z finansowaniem ze środków wspólnej polityki rolnej, w tym skutecznego korzystania z płatności w ramach Natura 2000 i środków rolno-środowiskowo-klimatycznych; rozwój systemów opartych na wynikach; wspieranie rolników za pośrednictwem usług doradczych oraz transfer wiedzy i innowacji za pośrednictwem europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa

DZIAŁANIE 12: Zapewnienie wytycznych i wsparcia rozwoju zielonej infrastruktury w celu lepszego połączenia obszarów sieci Natura 2000; wspieranie projektów rozwiązań opartych na przyrodzie za pośrednictwem polityki UE w dziedzinie badań i innowacji, a także za pomocą środków z programu „Horyzont 2020”.

approach to calculation of costs and identification of conservation objectives and measures including clear priorities and possible synergies with other sectors and policies (such as green infrastructure) to reflect socio-economic benefits of investing in Natura 2000, e.g. in relation to its climate change mitigation and adaptation potential, human health and wellbeing.

ACTION 9: Promote synergies with funding from the common agricultural policy, including effective use of Natura 2000 payments and agri-environment-climate measures, the development of result-based schemes, support to farmers through Farming Advisory Services, and innovation and knowledge transfer through the European Innovation Partnership for Agricultural Productivity and Sustainability.

ACTION 12: (a) Provide guidance to support the deployment of green infrastructure for better connectivity of Natura 2000 areas; (b) Support nature-based solutions projects through EU research and innovation policy and Horizon 2020 funds.

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI!

CEEweb for Biodiversity ma szerokie doświadczenie we wszystkich aspektach zarządzania i wdrażania sieci Natura 2000, w tym, w zakresie polityki i wdrażania projektów.

Prosimy o kontakt z osobą odpowiedzialną: Moniką Kotulak via: kotulak@ceeweb.org.

Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej: <http://www.ceeweb.org/welovenatura2000/>

CONTACT US!

CEEweb for Biodiversity has vast experience in all aspects of Natura 2000 management and implementation, including policy and project development. We are happy to consult, help and support your work towards better implementation of Natura 2000 in your country with the support of our member organization based in your country.

Should you have more questions, please contact our Natura 2000 and Water Policy Officer: Monika Kotulak kotulak@ceeweb.org.

More information on our related work:

<http://www.ceeweb.org/welovenatura2000>

